

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 05.10.2021

§ 114

Lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkosuunnitelma 2021

3771/00.01.02.05/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Opetus- ja kasvatusjohtaja Lassi Kilponen, p. 044 716 1328

Päätös

Lautakunta jätti asian pöydälle.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Kilponen Lassi

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkosuunnitelman liitteineen ohjeellisena noudatettavaksi valmisteltaessa vuoden 2022 talousarviota, taloussuunnitelmaa 2023-2024 sekä Tilakeskuksen investointiohjelmaa. Erillisiä toimintayksiköitä koskevat muutokset palveluverkossa päätetään erikseen Lahden kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa lautakunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Perusteluosa

Sivistyslautakunnalle esitetään hyväksyttäväksi lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelma ohjeellisena noudatettavaksi valmisteltaessa vuoden 2022 talousarviota, taloussuunnitelmaa 2023 - 2024 sekä Tilakeskuksen investointiohjelmaa. Yksittäisiä toimintayksiköitä koskevat muutokset päätetään erikseen Lahden kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Suunnitelmassa esitetyt palveluverkkomuutokset ajoittuvat useille vuosille. Arviot muutosten yksikkökohtaisista toiminnallisista ja taloudellisista vaikutuksista tarkentuvat vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä, investointiohjelmassa sekä hankesuunnitelmissa

Esi- ja perusopetuksen kokoaminen monitoimitalomallin mukaisesti samoihin kiinteistöihin mahdollistaa esi- ja alkuopetuksen yhteistyön, joustavat opetusjärjestelyt ja vähentää erillisten nivelvaiheiden määrää lasten palveluiden kokonaisuudessa. Samoin nuorisopalveluiden peruslinjauksen mukaan alueelliset nuorisotilat sijoitetaan koulujen ja monitoimitalojen yhteyteen aina kun se vain mahdollista on. Näin luovutaan huonokuntoisista kiinteistöistä ja tehostetaan tilankäyttöä.

Taustaa:

Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja nuorisopalvelujen palvelurakennesuunnittelua tehdään yhteistyönä Lahden kaupungin organisaatiossa väestökehityksen, yleiskaavan, palvelutarpeen, tilojen yhteiskäytön sekä muuntojoustavuuden lähtökohdista. Tämä palveluverkkoesitys tarjoaa näkymän tiedossa olevista muutoksista. Sen avulla tehdään jatkossa yksittäisiä palvelupisteitä ja -yksiköitä koskevia päätösesityksiä osana strategiaan pohjautuvaa Lahden suunta -työtä.

Lasten ja nuorten palveluita koskeva erillinen suunnitelma luo edellytyksiä koko kaupunkia koskevan palvelukokonaisuuden kehitystyölle.

Lasten ja nuorten palveluverkon kokonaistarkastelu on ajoittain välttämätöntä muun muassa asuinalueen väestörakenteen, rakennemuutosten, kiinteistöjen kunnon sekä investointien muutosten ja suunnittelun sekä talouden priorisoinnin vuoksi. Tilakannan ja omaisuuden hallinnan kannalta jatkosuunnittelussa lienee tärkeä pohtia myös vapautuvien tilojen hyödyntämistä. Tarkastelua tehdään valtuuston talousarviopäätökseen 2021 sekä taloussuunnitelmaan 2021 – 2023 perustuen sekä kaupungin strategian ja kärkihankkeiden mukaisesti. Lasten ja nuorten kasvun vastuualueen palveluverkkoa koskeva suunnitelma on osa valtuuston vuoden 2021 talousarviopäätöksen mukaisia linjauksia.

Lahden kaupungin voimassa olevan yleiskaavan selostuksessa todetaan, että yleinen tavoite julkisten palveluiden osalta on koota palveluita yhteen palvelun tuottamisen ja tilojen tehokkaan käytön kannalta järkeviksi ja tarkoituksenmukaisiksi yksiköiksi paikkoihin, jotka ovat hyvin saavutettavissa kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä, sekä niille alueille, joissa on riittävästi kysyntää palveluille. Joissakin tapauksissa tämä tarkoittaa oman lähipalvelupaikan siirtymistä toiseen paikkaan tai etäämmälle. Tavoitteena on tuottaa hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhdessä lähellä toisiaan esimerkiksi monitoimitaloissa, jonne on hyvät joukkoliikenne- ja pyöräily-yhteydet. Nykyisten palveluiden ja niiden toimipaikkojen hyödynnettävyyttä tuetaan mahdollisuuksien mukaan korjaus- ja täydennysrakentamisella.

Palveluverkkotyön integroiminen vahvasti yleiskaavaan edistää palvelualueiden välistä yhteistyötä ja tuo siihen kokonaisnäkömyksen

palveluiden pitkäjänteisestä kehittämisestä. Palveluverkon suunnittelu on merkittävä osa strategista yleiskaavasunnittelua.

Lapsiystävällisen kaupunkiympäristön avaintekijä on se, miten lapset pystyvät liikkumaan omaehtoisesti ja miten vanhemmat uskaltavat päästää lapsensa liikkumaan itsenäisesti. Tähän vaikuttaa etäisyyden lisäksi turvallisuus ja viihtyisyys.

Varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta kuin myös nuorisopalveluiden toimintaa kootaan yhteisiin tiloihin, tilankäyttöä tehostetaan, ja monitoimitalot kokoavat eri toimijoita saman katon alle. Palveluiden sähköistyessä lasten ja nuorten palvelut ovat jatkossakin niitä palveluita, joilla on fyysinen palvelupaikka. Tavoitteena on lisäksi tuottaa hyvinvointi- ja sivistyspalveluja yhdessä lähellä toisiaan nykyisten monitoimitalotoimintojen tapaan. Toimintakulttuurien uudistamisella tuetaan lasten ehyttä koulupolkua ja koulupäivän rakennetta.

Palveluverkkosuunnitelman valmistelu:

Lasten ja nuorten kasvun vastualueen vuoden 2021 palveluverkkosuunnitelmaa on laadittu sivistyksen palvelualueen, kaupunkiympäristön palvelualueen, konsernipalveluiden kehittämispalveluiden ja Lahden Tilakeskuksen yhteisenä työryhmävalmisteluna sekä vastualueen alueellisessa työssä eri toimijoiden yhteistyönä.

Alustava ehdotus palveluverkkoa koskevista muutoksista on esitelty vastualueen toimintayksiköissä kevään 2021 aikana. Lisäksi palveluverkkosuunnitelman tavoitteista, alustavista muutosesityksistä sekä kuntalaisten palveluille esittämistä toiveista on haluttu saada kuntalaisilta ja toimijoilta lisätietoa. Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien

lisäämiseksi järjestettiin kolme erillistä asukasiltaa, yksi kullakin vastuualueen maantieteellisellä palvelualueella. Asukastilaisuuksissa käydyt keskustelut, kehittämisideat ja kriittiset palautteet kirjattiin ja niistä laadittiin yhteenvedot, jotka julkistettiin lahti.fi -sivustolla. Verkossa oli nähtävillä myös videotallenne tilaisuuksista kahden viikon ajan.

Asukasilloista ja lausunnoista saatua tietoa hyödynnettiin suunnitelman laatimisessa ja vaikutusten ennakoarvioinnissa.

Palveluverkkosuunnitelman valmistelun osana on toteutettu vaikutusten ennakoarviointi. Arviointi toteutettiin Lahden kaupungin arvioinnin ohjeiden mukaan. Vaikutusten arviointi painottui esitettyihin palveluverkon muutoksiin ja erityisesti vaikutuksiin lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta. Vaikutuksia on arvioitu laajasti kuntalaisten ja asiantuntijoiden toimesta. Vaikutusten arviointi ulottui myös palveluiden saavutettavuuteen lasten ja nuorten kannalta sekä toimitilojen terveellisyyskijöihin.

Palveluverkkosuunnitelman taustatietoa, esittely- ja valmisteluaineistoa sekä luonnokset suunnitelmista (lausuntopyynnön materiaali) julkaistiin kaupungin verkkosivuilla. Materiaalin varhaisella julkistamisella haluttiin edistää palveluverkkoa koskevaa keskustelua ja avointa viestintää sekä aktivoida eri toimijoita ja kuntalaisia ottamaan kantaa suunnitelmiin ja esitettyihin muutoksiin.

Alustavasta ehdotuksesta palveluverkon muutoksille sekä valmistelun taustamateriaalista on pyydetty lausunnot Lahden lasten ja nuorten kuulemismallin mukaisesti vastuualueen toimintayksiköiltä, koulujen oppilaskunnilta, vanhempainyhdistyksiltä, Lahden nuorisovaltuustolta sekä sidosryhmiltä. Suunnitelmista annettiin määräpäivään mennessä 56 lausuntoa tai kirjallista mielipidettä. Määräpäivän jälkeen tuli vielä yksi

adressi (169 allekirjoittajaa) sekä kaksi lausuntoa ja Nastolan aluejohtokunnan kannanotto.

Palveluverkkosuunnitelman taustaa, tavoitteita ja valmisteluvaihetta esiteltiin sivistyslautakunnalle kahdessa erillisessä seminaarissa 25.3.2021 ja 15.06.2021 sekä kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaostolle 17.5.2021. Uusi lautakunta on perehdytetty suunnitelmaan alkusyksyn 2021 aikana.

Palveluverkkosuunnitelman taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset:

Esitetyn palveluverkkosuunnitelman taloudelliset vaikutukset edellyttävät tarkkoja yksikkökohtaisia lisäselvityksiä ja suunnittelua.

Palveluverkkosuunnitelmassa esitetyt muutokset merkitsevät muutoksia tilakantaan ja myös investointeja kiinteistöihin. Vaihtoehtoina pienten, erillisten kiinteistöjen peruskorjauksille esitetään muutoksia palveluverkkosuunnitelman peruseräiteiden mukaisesti toimintojen kokoamisella laajemmiksi, monitoimitalotyyppeiksi kokonaisuuksiksi. Niillä on vaikutusta myös henkilöstön määriin. Jokaisen isomman tilakokonaisuuden, perusparannushankkeen tai uudisrakennuksen osalta laaditaan vielä erilliset hankesuunnitelmat. Ne on hyväksyttävä erillisinä normaalin päätöksentekojärjestyksen mukaisesti.

Lasten ja nuorten kasvun vastuualueen palveluverkkoa ja erillisiä toimintayksiköitä koskevat muutokset on esitetty palveluverkkosuunnitelmassa ([liite](#)). Tässä suunnitelmassa esitetyt palveluverkkoa koskevat muutokset ajoittuvat useille vuosille ja ne voidaan huomioida osana talousarviovalmistelua ja siihen sisältyvää investointiohjelmaa. Lisäksi on huomioitavaa, että suunnitelmaan ei sisälly arviota palveluverkon muutosten yksikkökohtaista toiminnallisista ja taloudellisista vaikutuksista, vaan ne tarkentuvat jatkovalmistelussa

(talousarviovalmistelu vuosittain, investointiohjelma, hankesuunnitelmat).
Erillisiä toimintayksiköitä koskevat muutokset palveluverkossa päätetään erikseen Lahden kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Varsinaisen palveluverkkosuunnitelman ([liite](#)) lisäksi päätöksen liitteenä ovat lausuntopyyntö, vaikutusten ennakoarvioinnit alueittain ([liite](#)), suunnitelmasta annetut lausunnot ([liite](#)), tiivistelmät Oma Lahti – keskusteluilloista ([liite](#)) sekä yhteenveto annetuista lausunnoista ([liite](#)).
Lisäksi liitteisiin kuuluvat päiväkotij- ja koulutilojen kuntoluokitukset.

Muutoksenhaku: Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet: Lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluyksiköt,
Lahden Tilakeskus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi asian valmistelijalle